

مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تعداد صفحه: ۴ صفحه	تاریخ امتحان: ۹۳/۰۶/۱۲	سال سوم آموزش متوسطه	نام و نام خانوادگی:
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۳	

بارم	سوالات (پاسخ نامه دارد)	ردیف
	معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره)	الف
	معنی روان شعرها و نثرهای زیر را بنویسید.	
۰/۲۵	۱ امام ما علم بگرفته بر دوش	
۰/۲۵	۲ باید عقلامونو بریزیم روهم.	
۰/۲۵	۳ خود گنبد چنگی به دل نمی زد.	
۰/۲۵	۴ پدرم عرش را سیر کرد.	
۰/۵	۵ پراکنده گشتند ز آوردگاه	
۰/۵	۶ جامه را بدرید و اهی کرد تفت	
۰/۵	۷ بر همه اهل این زمین به مراد گردش دور آسمان بینی	
۰/۷۵	۸ پرده‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد.	
۰/۷۵	۹ تا خویشتن را ضیعتکی حلال خرنند و فراخ تر بتوانند زیست.	
۱	۱۰ صیاد جال باز کشید و حبه بینداخت و در کمین بنشست. ساعتی بود.	
۱	۱۱ خاک سیه بر سر او کز دم تو تازه نشد یا همگی رنگ شود یا همه آوازه شود	
	معنی واژگان (۲ نمره)	ب
	معنی واژگان مشخص شده را با توجه به ابیات و عبارات زیر بنویسید.	
۰/۲۵	۱۲ گهی از بهر او خوابش رمیده گهی از خار او دستش خلیده	
۰/۲۵	۱۳ آری، زمان فره جوانی را می بژمرد.	
۰/۲۵	۱۴ بخوان به نام خدایی، که خلق کرد. خلق کرد انسان را از <u>علق</u> .	
۰/۲۵	۱۵ به امر <u>مطاع</u> اعلی حضرت گردن نمی گذاره.	
۰/۲۵	۱۶ نادره کبکی به جمال تمام شاهد آن <u>روضه</u> فیروزه فام	
۰/۲۵	۱۷ این بوسهل مردی امامزاده و <u>محتشم</u> و فاضل و ادیب بود.	
۰/۲۵	۱۸ مردی <u>تذرو</u> کشته را پرواز داده اسلام را در خامشی آواز داده	
۰/۲۵	۱۹ هر چند که ملایکه در آدم <u>تفرس</u> می کردند، نمی دانستند که این چه مجموعه‌ای است.	
	درک مطلب (۴ نمره)	پ
۰/۲۵	۲۰ معادل جمله‌ی «آماده‌ی سفر و حرکت شدم» در کدام گزینه دیده می شود؟ الف) بوی جوی مولیان مدهوشم کرد. ب) آب جیحون فرو نشست. ج) پا به رکاب گذاشتم. د) ریگ آموی پرنیان شد.	
۰/۲۵	۲۱ در عبارت زیر منظور از «نماز پیشین» چیست؟ «تا نزدیک نماز پیشین، از این مهمات فارغ شده بود.»	
	ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی دوم	

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۹۳/۰۶/۱۲	تعداد صفحه: ۴ صفحه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۳		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://ace.medu.ir		
ردیف	سؤالات	(پاسخ نامه دارد)	بارم	
۲۲	منظور از «هفت خطه بودن» در عبارت «رضاخان - بعید از ما قدرت مداران هفت خطه که تو این بازی قهر و آشتی کوتاه بیاییم» چیست؟		۰/۲۵	
۲۳	«را بیندرا نانات تاگور» در قطعه‌ی زیر کدام دسته از انسان‌ها را با هم مقایسه می‌کند؟ « خدایا، / آنان که همه چیز دارند / مگر تو را / به سخره می‌گیرند / آنان را / که هیچ ندارند / مگر تو را! »		۰/۵	
۲۴	در بیت « همیشه تا برآید ماه و خورشید مرا باشد به وصل یار امید» مفهوم کنای مصراع اول را بنویسید.		۰/۵	
۲۵	مفهوم عبارت « اسکندر چهره‌ی این خاک را به خون ملت ما رنگین کرده بود. » چیست؟		۰/۵	
۲۶	در عبارت « چون کار دل به این کمال رسید، گوهری بود در خزانه‌ی غیب که آن را از نظر خازنان پنهان داشته بود و خزانه‌داری آن به خداوندی خویش کرده، آن را بر ملک و ملکوت عرضه داشته، هیچ کس استحقاق خزانگی و خزانه‌داری آن گوهر نیافته، خزانگی آن را دل آدم لایق بود.» الف) مقصود از «گوهر» چیست؟ ب) «خازنان» چه کسانی هستند؟ ج) معنی مجازی «ملک و ملکوت» را بنویسید.		۰/۷۵	
۲۷	با توجه به بیت «دیدم، شبان خفته را تبار دیدم / بر خفته‌ی شب، شبروی بیدار دیدم» به پرسش‌ها پاسخ دهید. الف) منظور از «تبار» چیست؟ ب) مقصود از «شبروی بیدار» کیست؟		۰/۵	
۲۸	دو بیت زیر بر چه مفهوم مشترکی تأکید دارد؟ الف) فسانه گشت و کهن شد حدیث اسکندر ب) هین، سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود سخن نو آر که نور حلاوتی است دگر واژهد از حد جهان، بی حد و اندازه شود		۰/۵	
ت	دانش‌های ادبی (۳ نمره)			
۲۹	از بین جمله‌های زیر، گزینه‌ی درست را انتخاب کنید. الف) عبدالرحمان جامی بهارستان را به تقلید از گلستان سعدی نوشته است. ب) عبدالرحمان جامی بهارستان را به تقلید از بوستان سعدی نوشته است.		۰/۲۵	
۳۰	مناسب‌ترین شیوه برای آفریدن صحنه‌های حماسی..... است.		۰/۲۵	
۳۱	در کدام نوع نقد، منتقدان به بررسی آرایه‌ها و زیبایی‌های ادبی آثار می‌پردازند؟		۰/۲۵	
۳۲	نام نویسنده‌ی کتاب «عزاداران نیل» را بنویسید.		۰/۲۵	
	« ادامه سؤالات در صفحه‌ی سوم »			

مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تعداد صفحه: ۴ صفحه	تاریخ امتحان: ۹۳/۰۶/۱۲	سال سوم آموزش متوسطه	نام و نام خانوادگی:
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در فوبیت شهریور ماه سال ۱۳۹۳	

ردیف	سوالات	(پاسخ نامه دارد)	بارم
۳۳	شرح زیر معرف کدام اثر ادبی است؟ «این کتاب از آثار بزرگ و جاودان نثر عرفانی است، مؤلف آن از عرفای بزرگ قرن هفتم است که این کتاب را در بحبوحه‌ی حمله‌ی مغول در سال ۶۱۸ نگاشته و در آن به بررسی مهم‌ترین مسائل عرفانی پرداخته است. نثر کتاب روان و گیراست.»		۰/۲۵
۳۴	در بیت زیر چه نوع جناسی به کار رفته است؟ «بیا و برگ سفر ساز و زاد ره برگیر که عاقبت برود هر که او ز مادر زاد»		۰/۲۵
۳۵	در شعر «آنان که فانوسشان را / بر پشت می‌برند، / سایه‌هاشان پیش پایشان می‌افتد!» فانوس نماد چیست؟		۰/۵
۳۶	تعریف زیر، بیانگر کدام قالب شعری است؟ «این نوع شعر از چند بخش تشکیل می‌شود؛ هر بخش دارای قافیه‌ی جداگانه است و بیتی که در میان بندها قرار می‌گیرد و عیناً تکرار می‌شود، بندها را به هم پیوند می‌دهد. این قالب معمولاً دارای وحدت موضوع است.»		۰/۵
۳۷	در کدام یک از ابیات زیر آرایه‌ی «حسن تعلیل» وجود دارد؟ الف) بردوش زمانه لحظه‌ها سنگین بود ب) درهر نفسی که می‌تپی ای دل من ج) بشکن دل بی‌نوای ما را ای عشق د) گفتند که لحظه‌ای است رویدن عشق	خورشید و زمین و آسمان غمگین بود یادت نرود اجازه از عشق بگیر این ساز، شکسته‌اش خوش آهنگ‌تر است آن لحظه هزار بار تقدیم تو باد	۰/۵
ث	خودآزمایی (۳ نمره)		
۳۸	بیت «باز کشید از روش خویش پای / در پی او کرد به تقلید جای» با کدام مقوله‌ی فرهنگی عصر ما ارتباط دارد؟		۰/۲۵
۳۹	عبارت زیر بیانگر کدام ویژگی بارز شخصیت «تدین» است؟ «تدین - خواب شه‌ریاران خجسته، بی‌وسته نیکوست. نکته‌ی دیگر، از خوش ذوقی خواب شاهانه که فقط افراد خوش‌منظر اجازه‌ی تشرّف به خواب ملوکانه دارند.»		۰/۲۵
۴۰	در شعر زیر، منظور از «یک سبد میوه‌ی خورشید» چیست؟ «می شود از باغ نگاهت، هنوز / یک سبد از میوه‌ی خورشید، / چید»		۰/۵
۴۱	با توجه به عبارت زیر، تصویری که نویسنده از شهر مکه ارائه می‌دهد، نشانه‌ی چیست؟ «کوه نور را به مکه بدهید و محمد(ص) را در غار حرای آن جای دهید؛ آن وقت مکه همه چیز می‌شود؛ قبله‌ی مسلمانان می‌شود، مرکز نهضت شمرده می‌شود.»		۰/۵
	«ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی چهارم»		

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۹۳/۰۶/۱۲	تعداد صفحه: ۴ صفحه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۳			
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات	(پاسخ نامه دارد)	بارم							
۴۲	عبارت زیر آغاز داستان «گل‌دسته‌ها و فلک» است؛ زیبایی آن در چیست؟ « بدیش این بود که گل‌دسته‌های مسجد بدجوری هوس بالا رفتن را به کله‌ی آدم می‌زد. ما هیچ‌کدام کاری به کار گلدسته‌ها نداشتیم اما نمی‌دانم چرا مدام توی چشممان بودند. »		۰/۵							
۴۳	نویسنده وضعیت خود را در عبارت زیر، چگونه توصیف می‌کند؟ «شاهین تیزبال افق‌ها بودم. زنبوری طفیلی شدم و به کنجی پناه بردم.»		۰/۵							
۴۴	با توجه به رباعی زیر «دل» محصول چه چیزی است؟ « از شبنم عشق خاک آدم گل شد صد فتنه و شور در جهان حاصل شد سرنشتر عشق بر رگ روح زدند یک قطره فرو چکید و نامش دل شد»		۰/۵							
ج	حفظ شعر (۲ نمره)									
۴۵	با توجه به بیت زیر، کدام گزینه درست است؟ « خاک بغداد به مرگ ..... می‌گرید الف) نجبا ب) خلفا ج) صلحا د) شعرا ورنه این شط‌روان چیست که در بغداد است»		۰/۲۵							
۴۶	کدام یک از مصراع‌های قسمت «ب» کامل‌کننده‌ی مصراع‌های قسمت «الف» است؟		۰/۵							
<table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">گروه «الف»</th> <th style="width: 50%;">گروه «ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="4" style="vertical-align: top;">(۱) چندین که بر شمردم از ماجرای عشقت (۲) بگذاشتند ما را در دیده آب حسرت</td> <td>بیرون نمی‌توان کرد آلا به روزگاران</td> </tr> <tr> <td>گریان چو در قیامت، چشم گناهکاران</td> </tr> <tr> <td>باقی نمی‌توان گفت آلا به غمگساران</td> </tr> <tr> <td>اندوه دل نگفتم آلا یک از هزاران</td> </tr> </tbody> </table>				گروه «الف»	گروه «ب»	(۱) چندین که بر شمردم از ماجرای عشقت (۲) بگذاشتند ما را در دیده آب حسرت	بیرون نمی‌توان کرد آلا به روزگاران	گریان چو در قیامت، چشم گناهکاران	باقی نمی‌توان گفت آلا به غمگساران	اندوه دل نگفتم آلا یک از هزاران
گروه «الف»	گروه «ب»									
(۱) چندین که بر شمردم از ماجرای عشقت (۲) بگذاشتند ما را در دیده آب حسرت	بیرون نمی‌توان کرد آلا به روزگاران									
	گریان چو در قیامت، چشم گناهکاران									
	باقی نمی‌توان گفت آلا به غمگساران									
	اندوه دل نگفتم آلا یک از هزاران									
۴۷	واژگان در هم ریخته‌ی زیر، مصراعی از یک بیت است؛ آن‌ها را مرتب کنید. «خوشدل، چه، اگر، گشتم، من، عجب، و، کام روا»		۰/۵							
۴۸	در جاهای خالی واژگان مناسب بگذارید. الف) بی‌وفانگار من، می‌کند به کار من ب) همچو نرگس بگشا ..... و بین کاندلر خاک خنده‌های ..... عشوه‌های ..... چند روی چو گل و قامت چون شمشاد است		۰/۷۵							
۲۰	«باغ اندیشه‌تان شکوفه‌باران باد»		جمع نمره							

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۹۳/۰۶/۱۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۳	
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://ace.medu.ir	

با تشکر از دقت نظر همکاران محترم، راهنمای زیر جهت هماهنگی و سادگی در تصحیح، خدمت شما ارائه می‌گردد، بدیهی است به پاسخ‌های درست و مشابه نمره تعلق می‌گیرد.

الف	معنی و مفهوم شعر و نثر
۱	امام ما آماده‌ی حرکت (مبارزه یا رهبری) است (امام ما فرماندهی را به عهده گرفته است). (۰/۲۵) ص ۶۹
۲	باید با هم مشورت کنیم. (۰/۲۵) ص ۳۴
۳	خود گنبد خیلی جالب نبود. (۰/۲۵) ص ۳۹
۴	پدرم بسیار خوشحال شد. (۰/۲۵) ص ۱۴۱
۵	از میدان جنگ (۰/۲۵) دور شدند. (۰/۲۵) ص ۱۰
۶	جامه‌اش (لباسش) را پاره کرد (۰/۲۵) و آهی سوزناک کشید (بسیار اندوهگین شد). (۰/۲۵) ص ۱۵۴
۷	در سرزمین عشق گردش زمین و آسمان (اوضاع روزگار) (۰/۲۵) بر وفق مراد و به کام عاشقان است (عاشقان راضی هستند). (۰/۲۵) ص ۱۴۹
۸	آبروی بندگان را (۰/۲۵) با وجود گنهکاری آنان (۰/۲۵) نمی‌ریزد. (۰/۲۵) ص ۱
۹	تا برای خود زمین زراعتی کوچک حلالی بخزند (۰/۲۵) و بتوانند بهتر و راحت‌تر (۰/۲۵) زندگی کنند. (۰/۲۵) ص ۵۲
۱۰	صیاد (شکارچی) دام را (۰/۲۵) پهن کرد (گسترده) (۰/۲۵) و روی آن دانه انداخت (پاشید) (۰/۲۵) و در کمین نشست. مدتی گذشت (مدتی منتظر ماند). (۰/۲۵) ص ۱۰۷
۱۱	کسی که از دم (عیسایی) تو زنده و با طراوت نشود (۰/۲۵) بدبخت است. (۰/۲۵) چنین کسی یا دچار رنگ (زرق و برق و فریب) می‌شود (۰/۲۵) یا دچار آوازه (شهرت طلبی). (۰/۲۵) ص ۱۰۰
ب	معنی واژگان
۱۲	زخمی، زخم شده ص ۹۵
۱۳	شکوه، شأن و شوکت ص ۸۳
۱۴	خون بسیار سرخ، خون غلیظ ص ۱۳۷
۱۵	اطاعت شده، کسی که دیگری فرمان او را می‌برد ص ۱۹
۱۶	باغ، گلزار ص ۱۱۶
۱۷	دارنده‌ی شکوه و حشمت ص ۵۴
۱۸	قرقاول، نام پرنده‌ای ص ۱۲۱
۱۹	دریافت چیزی به علامت و نشان، دریافت به فراست ص ۱۵۹
پ	درک مطلب
۲۰	ج یا پا به رکاب گذاشتم. (۰/۲۵) ص ۱۴۴
۲۱	نماز ظهر (۰/۲۵) ص ۵۱
۲۲	نهایت نیرنگ بازی (۰/۲۵) ص ۱۵
۲۳	انسان‌های ثروتمند بی‌ایمان را با انسان‌های تهیدست با ایمان مقایسه می‌کند. (۰/۵) ص ۸۹

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۹۳/۰۶/۱۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در فوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۳	
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

۰/۱۵	تا زمانی که دنیا برقرار است. (۰/۵) ص ۹۵	۲۴
۰/۱۵	اسکندر افراد زیادی از ملت ما را کشت. (۰/۵) ص ۱۱۴	۲۵
۰/۱۷۵	الف) عشق و محبت (۰/۲۵) ص ۱۵۹ ب) فرشتگان (۰/۲۵) ج) تمام موجودات هستی (۰/۲۵)	۲۶
۰/۱۵	الف) پراز التهاب و آماده‌ی انقلاب (۰/۲۵) ص ۱۲۳ ب) رهبری آگاه و فرزانه و مبارز (امام خمینی ره) (۰/۲۵)	۲۷
۰/۱۵	سخن تازه گفتن (۰/۵) ص ۱۰۲	۲۸
	دانش‌های ادبی	ت
۰/۲۵	الف یا عبدالرحمان جامی بهارستان را به تقلید از گلستان سعدی نوشته است. (۰/۲۵) ص ۱۱۶	۲۹
۰/۲۵	اغراق (۰/۲۵) ص ۱۳	۳۰
۰/۲۵	نقد فنی (۰/۲۵) ص ۴۸	۳۱
۰/۲۵	غلامحسین سعدی (گوهر مراد) (۰/۲۵) ص ۲۶	۳۲
۰/۲۵	مرصاد العباد (۰/۲۵) ص ۱۵۷	۳۳
۰/۲۵	جناس تام (۰/۲۵) ص ۷۰	۳۴
۰/۱۵	حق، حقیقت و روشنائی (۰/۵) ص ۹۱	۳۵
۰/۱۵	ترجیع بند (۰/۵) ص ۱۵۱	۳۶
۰/۱۵	ج یا بشکن دل بی‌نوی ما را ای عشق این ساز، شکسته‌اش خوش‌آهنگ‌تر است (۰/۵) ص ۱۲۶-۱۲۷	۳۷
	خودآزمایی	ث
۰/۲۵	تقلید (خودباختگی) (۰/۲۵) ص ۱۱۷	۳۸
۰/۲۵	تملق (چاپلوسی) (۰/۲۵) ص ۲۱	۳۹
۰/۱۵	نور معنویت (ایمان) و بصیرت و آگاهی (۰/۵) ص ۷۹	۴۰
۰/۱۵	شهر مکه تمام عظمت و بزرگی خود را مدیون پیامبر اکرم (ص) است (نشانه‌ی اعتقاد قلبی نویسنده یا اهمیت شخصیت پیامبر اکرم (ص) است). (۰/۵) ص ۱۳۸	۴۱
۰/۱۵	از اصل غافلگیری استفاده کرده و بدون مقدمه و فضا سازی داستان را آغاز کرده. (۰/۵) ص ۴۵	۴۲
۰/۱۵	از توانایی و قدرت و استقلال به ضعف و ناتوانی و وابستگی رسیدن (۰/۵) ص ۱۴۵	۴۳
۰/۱۵	آمیخته شدن عشق با روح (۰/۵) ص ۱۶۰	۴۴
	شعر حفظی	ج
۰/۲۵	ب یا خلفا (۰/۲۵) ص ۱۴۶	۴۵
۰/۱۵	(۱) اندوه دل نگفتم آنا یک از هزاران (۰/۲۵) ص ۸۰	۴۶
۰/۱۵	(۲) گریان چو در قیامت، چشم گناهکاران (۰/۲۵)	
۰/۱۵	من اگر کام روا گشتم و خوشدل چه عجب (۰/۵) ص ۵۹	۴۷
۰/۱۷۵	الف) زیر لب (۰/۲۵)، پنهانی (۰/۲۵) ص ۱۰۳ ب) چشم (۰/۲۵) ص ۱۴۶	۴۸
۲۰	جمع نمره	